

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Financiën
De heer E. Heinen
D.t.v. BOA Team Parlementair
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 19 mei 2026

betreft vragen met betrekking tot de Voorjaarsnota 2026

ons kenmerk 181000

Geachte heer Heinen,

In haar vergadering van 14 april 2026 heeft de vaste commissie voor Financiën besloten om met u in schriftelijk overleg te treden over de Voorjaarsnota 2026.¹ In dit kader wensen de leden van de fractie van **SP**, het lid van de fractie van **OPNL**, gezamenlijk met de leden van de fracties van **D66**, **CDA**, **SP**, **ChristenUnie**, **Volt** en de fractie-**Visseren-Hamakers** en het lid van de fractie **OPNL**, gezamenlijk met de leden van de fracties van **CDA**, **SP** en **ChristenUnie** u de volgende vragen voor te leggen. De leden van de fractie **BBB** sluit zich graag aan bij alle vragen van het lid van de fractie **OPNL**. Het lid van de **fractie-Van-Gasteren** en het lid van de **fractie-Beukering** sluiten zich graag bij alle vragen aan.

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van SP

De leden van de **SP**-fractie hebben kennisgenomen van de Voorjaarsnota 2026 en maken zich zorgen over de aangekondigde bezuinigingen op de zorg en sociale zekerheid in het coalitieakkoord en de Voorjaarsnota. Zij hebben nog enkele vragen hierover.

- De leden van de **SP**-fractie constateren dat het kabinet bezuinigingen op de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (**WIA**) mede rechtvaardigt met een bijstelling van 285 miljoen euro en met het stijgende aantal **WIA**-aanvragen. Deze leden zijn van mening dat beleidsmatige keuzes, zoals het verhogen van de **AOW**-leeftijd, en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de groei van het aantal werkenden en langdurige arbeidsuitval door **COVID**, eveneens kunnen bijdragen aan de stijging van het aantal **WIA**-aanvragen en -uitkeringen.² Kan u uitsplitsen welke factoren volgens u verantwoordelijk zijn voor de groei van het aantal **WIA**-aanvragen? Kan u daarbij aangeven welk deel van de aanvragers 60 jaar of ouder is?

¹ Kamerstukken II, 2025/2026, 36915, nr.1.

² Zie bijvoorbeeld: Möhlmann, J., Verlaat, T., Vogt, B. (2026), *Langdurige arbeidsuitval door corona*, geraadpleegd via: <https://esb.nu/langdurige-arbeidsuitval-door-corona/>.

datum 19 mei 2026

ons kenmerk 181000

blad 2

- Welk effect heeft het schrappen van de Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) op het inkomen en de koopkracht van mensen die duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn? Kan u dit toelichten aan de hand van enkele voorbeeldhuishoudens?
- Uit onderzoek waarover *Trouw* berichtte, blijkt dat in 2060 33% van de 60-plussers een WIA-uitkering zal ontvangen indien de AOW-leeftijd naar 70 jaar stijgt en de leeftijd om in aanmerking te komen voor de Regeling Vervroegde Uittreding evenredig meestijgt.³ Hoe beoordeelt u deze uitkomst? Welke ontwikkeling van het aantal WIA-aanvragen en WIA-uitkeringen voor 60-plussers verwacht u zelf bij de voorgenomen verhoging van de AOW-leeftijd?
- Heeft u geraamd hoeveel mensen naar verwachting een bijstandsuitkering zullen moeten aanvragen na 12 maanden een werkloosheidsuitkering (WW-uitkering) te hebben ontvangen, indien de beoogde verkorting van de WW-duur doorgaat? Zo ja, kan u deze raming met de Eerste Kamer delen? Zo nee, bent u bereid deze raming alsnog te maken?
- Hoe geeft u uitvoering aan de motie van Tweede Kamerlid Jimmy Dijk, die de regering verzoekt de middelen van het Arbeidsongeschiktheidsfonds in te zetten om arbeidsongeschiktheidsregelingen te verbeteren en nergens anders voor in te zetten? ⁴

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie OPNL, gezamenlijk met de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, D66, CDA, SP, ChristenUnie, Volt en de fractie-Visseren-Hamakers

De leden constateren dat de Voorjaarsnota een regioparagraaf bevat, waarmee het kabinet zowel invulling geeft aan de Motie-Van der Goot c.s.⁵, als de toezeggingen aan de Eerste Kamer om in de Voorjaarsnota 2026 een regioparagraaf op te nemen naar aanleiding van (de kabinetsreactie op) het rapport 'Elke regio telt!'.⁶

De leden van de aan het woord zijnde fracties wensen hierover de volgende vragen te stellen:

- Op welke wijze is volgens u in deze Voorjaarsnota een andere begrotings- en investeringsystematiek terug te zien, met inzet en middelen voor regio's buiten de economische kerngebieden, zoals in lijn met de kabinetsreactie "Elke regio telt!?"

De paragraaf bevat de volgende passage: "*Regionale uitdagingen vragen vaak om regionale oplossingen. Daarom stelt het kabinet de kennis en kunde van de mensen in de regio zelf centraal bij het opstellen van de strategische agenda's. Daarmee bouwt het coalitieakkoord voort op de aanbevelingen uit het rapport 'Elke regio telt!' en de aanbevelingen van de Studiegroep Interbestuurlijke verhoudingen waaronder gebiedsgericht werken vanuit regionale opgaven.*"⁷

- Kunt u een concreet voorbeeld noemen van een strategische agenda die de kennis en kunde van de mensen in de regio zelf centraal stelt en hoe dat de uitkomst heeft beïnvloed?

---

³ Trouw, 15 februari 2026, "coalitieplannen zorgen voor forse toename van arbeidsongeschikte zestigers", geraadpleegd via: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/coalitieplannen-zorgen-voor-voor-forse-toename-van-arbeidsongeschikte-zestigters~b3c4b482/>.

⁴ Kamerstukken II, 2025/2026, 32.716, nr. 64.

⁵ Kamerstukken I, 2023/2024, 36.410, J.

⁶ T03968 & T04124.

⁷ Kamerstukken II, 2025/2026, 36915, nr.1, blz. 24.

datum 19 mei 2026

ons kenmerk 181000

blad 3

- Hoe vertaalt het centraal stellen van de kennis en kunde van mensen in de regio zich naar een andere begrotings- en investeringssystematiek?
- Op welke wijze beoordeelt u de cumulatieve effecten van verschillende rijksmaatregelen op afzonderlijke regio's, in plaats van uitsluitend de sectorale effecten per beleidsterrein?
- Bent u voornemens om, bij het centraal stellen van de kennis en kunde van mensen in de regio, te werken met een integrale regionale effectanalyse waarin de stapeling van beleidseffecten inzichtelijk wordt gemaakt? Zo ja, op welke wijze wordt deze analyse uitgevoerd en aan de Eerste Kamer gepresenteerd?

De paragraaf bevat tevens de volgende passage: *"In de komende periode zal worden doorgewerkt aan regionale verdieping en concretisering van de opgaven om tot gedragen uitvoeringsagenda's te komen. De minister van BZK legt verantwoording af aan het parlement over de verdere voortgang van het programma en de beleidsinzet."*⁸

- Per wanneer verwacht u de regionale opgaven te hebben geconcretiseerd, en welke meetbare doelen heeft u hiervoor vastgesteld?
- Welke nieuwe ambities stelt u zich ten aanzien van (de kabinetsreactie op) het rapport "Elke regio telt!", bovenop de door het vorige kabinet ingezette koers?

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie OPNL, gezamenlijk met de leden van de fracties van CDA, SP en ChristenUnie

De leden van de fracties van OPNL, CDA, SP en ChristenUnie constateren gezamenlijk dat het "tanktoerisme" vanuit Nederland steeds meer toeneemt, onder meer vanwege de recente accijnsverlagingen in Duitsland en België, ten nadele van tankstationhouders in de grensregio's.⁹

De leden van de aan het woord zijnde fracties wensen hierover de volgende vragen te stellen:

- Vanaf wanneer acht u het accijnsverschil met de buurlanden zodanig groot dat er moet worden ingegrepen?
- Bent u bereid een grenseffectentoets uit te voeren waarbij de gevolgen van stijgende brandstofprijzen voor de grensregio's systematisch in kaart worden gebracht?
- Bent u tevens bereid de uitkomsten van deze grenseffectentoets te betrekken bij de vorming van het nieuwe accijnsbeleid?

De commissie ziet uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoekt u deze uiterlijk over vier weken aan de Eerste Kamer aan te bieden.

Hoogachtend,

Pim van Ballekom

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën

---

⁸ Kamerstukken II, 2025/2026, 36915, nr.1, blz. 24.

⁹ BNR, 13 april 2026, "Pomphouders aan de grens slaan alarm en eisen compensatie: 'Anders gaan bedrijven ten onder'", geraadpleegd via: <https://www.bnr.nl/nieuws/mobiliteit/10598353/pomphouders-luiden-noodklok-en-pleiten-voor-compensatie-zonder-ingrijpen-gaan-bedrijven-ten-onder>